

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 7C/77/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617211755
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Semanová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:7617211755.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Stanislava Semanová, v spore žalobcu: Z. C., narodený dňa XX.X.XXXX, trvale bytom K. R., R. Č.. XXX/XX, právne zastúpený Prof. JUDr. Ján Klučka, CSc., advokát, Košice, Ku Potoku č. 4, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova č. 2, Bratislava, o zaplatenie 4 120,85 Eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2 000,- Eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.
- III. Žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 8.6.2017 sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia peňažnej náhrady vo výške 35 % zo sumy, ktorou je príslušná časť žalobcovho služobného platu za každú začatú hodinu nad zákonom povolený limit pracovnej doby stanovenej v článku 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES, ktorá ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 4 120,85 Eur.

2. V žalobe uviedol, že svoj nárok si uplatňuje ako náhradu škody, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom žalovanej pri implementácii pravidla únievého práva do slovenského právneho poriadku. Je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR a vykonáva štátnu službu v Spišskej Novej Vsi, kde došlo k vzniku škody. Žalovanou je Slovenská republika, ktorá koná prostredníctvom ministerstva alebo iného ústredného orgánu štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prevzatia smernice EÚ alebo v dôsledku nedodržania lehoty na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy. Ústredným orgánom štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor je Ministerstvo vnútra SR. Predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v danom prípade nie je potrebné nakoľko ide o právo na uplatnenie nároku na náhradu škody priznané priamo únievým právom. K okolnostiam prípadu uviedol, že pracovný čas príslušníka hasičského zboru SR sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť, t.j. 24 hodinové zmeny, teda v takom rozsahu, že súhrn takto naskladaného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Poukázal na únievú úpravu pracovného času zamestnancov, ktorá stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. V prípade hasičov túto situáciu riešil Súdny dvor EÚ tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Napriek tomu, že príloha č. 4 k Zákonom o hasičskom a záchrannom zbore uvádza, že do jej znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady

2003/88/ES, znenie jeho príslušných ustanovení túto skutočnosť nepotvrďuje. Žiadne ustanovenie uvedeného zákona neupravuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich služobného času. Táto skutočnosť sa nachádza napr. v Zákonníka práce § 96 ods. 2, avšak toto ustanovenie sa na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. Orgány členského štátu sú povinné aplikovať pravidlá únievého práva v záujme zabezpečenia ochrany jednotlivcov. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby posúdil, či boli naplnené únievé podmienky vzniku zodpovednosti členského štátu. K spôsobu výpočtu uplatnenej náhrady škody uviedol, že vyše troch rokov pracuje tak, že na 15 resp. 16,5 hodinovú riadnu službu v služobný deň nadväzuje určená 8 resp. 7,5 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Služobné pohotovosti sú pritom určované na čas nočných hodín. V prípade, že sú počas pohotovosti vyslaní na zásah, mení sa služobná pohotovosť na prácu nadčas. Žalobca odpracuje každý týždeň 8 hodín nad limit stanovený a povolený právom Únie, čo pri priemernom počte týždňov 52,179 je 417,4 hodín do roka a za posledné tri roky to predstavuje 1848,3 odpracovaných hodín nad právom Únie povolený týždenný limit služobného času. Za vykonávanie služobnej pohotovosti na pracovisku mu bola vyplácaná odmena vo výške 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu. Podľa zákona o hasičskom zbere, ak je nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu peňažná náhrada 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Na základe toho žiada o odškodnenie vo forme vyplatenia primeranej peňažnej náhrady škody. Rešpektujúc zásadu primeranosti žalobca žiadal, aby mu bola peňažná náhrada škody doplatená až do výšky podľa § 122 ods. 2 písm. a) formou doplatku vo výške 35 % (50 % - 15 %) zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu.

3. V písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 4.10.2017 žalovaná navrhla zastavenie konania pre nedostatok právomoci súdu z dôvodu, že služobný pomer príslušníka hasičského a záchranného zboru je typickým právnym pomerom štátnozamestnaneckým, teda verejnoprávnym a veci vyplývajúce z tohto služobného pomeru nemôžu byť prejednávané v občianskoprávnom konaní pred všeobecným súdom, ale patria do právomoci služobného úradu. Do právomoci súdu nepatrí zaoberať sa náhradným voľným žalobcu či jeho platovými náležitosťami, tieto sú plne v právomoci zamestnávateľa. Žalovaná ďalej vzniesla námietku miestnej nepríslušnosti. Uviedla, že žalovanou je Slovenská republika a miestna príslušnosť všeobecného súdu bude určená súdom, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo. Ak žalobca namietá nesprávnu transpozíciu a aplikáciu smernice, túto má vykonať ústredný orgán štátnej správy. Keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo, je podľa žalobcu nesprávna transpozícia a aplikácia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu a aplikáciu namietanej smernice svoje sídlo. Ministerstvo vnútra SR ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo v obvode Okresného súdu Bratislava I.. Pre prípad, že súd dospeje k záveru, že ide o individuálny pracovnoprávny spor, žalovaný navrhol postúpiť vec z dôvodu kauzálnej príslušnosti Okresnému súdu Bratislava III.

4. Vzhľadom na vznesenú námietku žalovaného ohľadom miestnej nepríslušnosti tunajšieho súdu na konanie bol spis dňa 3.11.2017 postúpený Okresnému súdu Bratislava III., kde bol vedený pod sp. zn.17Cpr/25/2017 a ktorý dňa 1.10.2020 vyslovil s postúpením veci svoj nesúhlas. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15NcC/15/2020-43 zo dňa 30.11.2020 bolo rozhodnuté, že nesúhlas Okresného súdu Bratislava III. je dôvodný a vo veci je príslušným súdom Okresný súd Spišská Nová Ves. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že v prejednávanom prípade nejde o implementáciu európskeho práva do právneho poriadku Slovenskej republiky všeobecne, ale len v konkrétnom prípade žalobcu. Ide teda o konkrétne použitie implementovaného európskeho práva na daný spor. Ku konaniu, ktorým malo dôjsť k porušeniu práva tohto konkrétneho žalobcu došlo v Spišskej Novej Vsi, keďže svoju štátnu službu vykonáva v tomto meste.

5. Žalovaná sa k podanej žalobe písomne vyjadrila podaním zo dňa 19.1.2018, kde opätovne navrhla zastaviť konanie z dôvodu nedostatku právomoci súdu. Ďalej poukázala na to, že Smernica 2003/88/ES sa nevzťahuje v plnom rozsahu na činnosť príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času. Uvedená smernica odkazuje na článok 2 Smernice 89/392/EHS. Podľa názoru žalovanej štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru SR vykonávajúcich zásahovú činnosť, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS, keďže úlohy, ktoré títo príslušníci plnia možno subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“

podľa článku 2 ods. 2 uvedenej Smernice. Uviedol, že prvoradou podmienkou uplatnenia nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je jeho predbežné prerokovanie s príslušným orgánom na základe písomnej žiadosti poškodeného v rozsahu a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Nárok žalobcu nebol ku dňu podania žaloby vopred prerokovaný u príslušného orgánu, pričom predchádzajúce predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody je obligatórnou náležitosťou podania žaloby. Nie je tak splnená procesná podmienka, konanie má neodstrániteľné nedostatky a musí byť zastavené. Žalobca nepreukázal splnenie troch zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Žalovaná namietala nedostatok pasívnej vecnej legitímácie z dôvodu, že ak žalobca mal za to, že došlo k porušeniu práva EU zo strany jeho zamestnávateľa a mal za to, že nesprávnou transpozíciou smernice bol priamo dotknutý, mal žalovať priamo zamestnávateľa na vecne a miestne príslušnom súde. Žalobca namietala nesprávne prebratie Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu, za čo nemôže niesť zodpovednosť. Žalovaná poukázala tiež na to, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať, aby štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. správne, preto sa mu nepodarilo preukázať, aby existovala nejaká škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b/ uvedenej Smernice.

6. V písomnom podaní zo dňa 17.2.2021 žalobca uviedol, že žalobou zo dňa 5.6.2017 si uplatnil nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. a poukázal na to, že došlo k naplneniu podmienok o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú žalobcovi porušením jeho únieového práva podľa čl.6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES. Na základe legislatívnej zmeny zákona č. 514/2003 Z.z., ako aj vynesených rozsudkov všeobecných súdov je zrejmé, že je vo veci vylúčené použitie zákona č. 514/2003 Z.z... V tomto smere žalobca spresňuje svoju pôvodnú žalobu. Použitie citovaného zákona je v tomto konaní vylúčené, nakoľko novela zákona č. 514/2003 Z.z. č. 412/2012 Z.z. ako aj judikatúra slovenských súdov nepovažujú legislatívnu činnosť Národnej rady SR za nesprávny úradný postup v zmysle § 4 tohto zákona. Poukázal na to, že analýza slovenského právneho poriadku potvrdzuje neexistenciu osobitnej právnej úpravy obsahujúcej náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením únieových práv jednotlivcov a ani pravidiel použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. Vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu, ako aj z podmienok jej uplatnenia je v slovenskom právnom poriadku možno použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe v zmysle §§ 11-13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho únieového práva. Ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka uvádza prípady kedy je možné s ohľadom na intenzitu zásahu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne. Nemožno preto túto možnosť spájať iba so zásahmi proti dôstojnosti fyzickej osoby a jej vážnosti v spoločnosti. Podmienky uplatnenia vnútroštátnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa občianskeho zákonníka sú v zásade identické s tými, ktoré sú obsiahnuté v režime únieovej zodpovednosti. Vzhľadom na procesnú absenciu ako únieovej tak aj špeciálnej vnútroštátnej právnej úpravy by sa mal postup súdu v konaní o náhradu škody spôsobenej žalobcovi porušením únieového práva spravovať existujúcimi vnútroštátnymi pravidlami t.j. že súd prizná peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na základe vlastnej úvahy a pri zohľadnení všetkých okolností prípadu.

7. Vo vyjadrení zo dňa 17.5.2021 k vyjadreniu žalovaného, žalobca poukázal na to, že upravil a spresnil svoju žalobu z dôvodu, že judikatúra slovenských súdov nepovažuje legislatívnu činnosť Národnej rady SR za nesprávny úradný postup podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Slovenský zákonodarca rozhodol o transponovaní Smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z.. Niektoré ustanovenia uvedeného zákona sú v rozpore so smernicou, pretože ich uplatnením sa negarantuje 48 hodinová pracovná doba pre hasičov. Práve naopak súčet služobného času hasičov a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48 hodín týždenne. Žiadne ustanovenie zákona o hasičskom zbere pritom nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. Podľa judikatúry ESD týkajúcej sa priamo škôd hasičov pre nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby treba pod škodou rozumieť škodu, ktorá vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený podľa článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES. V dobe, po ktorú je hasič na pracovisku v dôsledku pracovnej pohotovosti nemôže voľne disponovať so svojím časom, venovať sa sebe, rodine, oddychovať, regenerovať svoje sily.

8. Žalovaná v duplike zo dňa 27.5.2021 zotrvala na svojom písomnom vyjadrení k podanej žalobe. Uviedla, že v zmysle Smernice 2003/88/ES môže byť prípadná vzniknutá škoda v dôsledku porušenia právnej normy EÚ nahradená okrem finančného odškodnenia aj udelením dodatočného náhradného voľna. Má za to, že strata u žalobcu, ktorý tvrdí, že škoda vznikla v dôsledku straty času odpočinku, by mohla byť nahradená práve stanovením náhradného voľna.

9. Súd vykonal dokazovanie, oboznámil sa s listinnými dôkazmi a to plánom služieb za mesiace júl 2016 a september 2016, potvrdením o „Príchodoch a odchodoch žalobcu na pracovisko, prehľadom o vykonávaní pracovnej pohotovosti za obdobie január 2014 až február 2017 a zistil nasledovné:

10. Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, s miestom výkonu stálnej služby v K. H. N. H. C. V. Č.. XX.

11. Podanou žalobou žalobca požadoval peňažnú náhradu v zmysle § 122 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z.z. a to formou doplatku vo výške 35 %, ktorý bol vypočítaný ako rozdiel peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) zákona 315/2001 Z.z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. (50 % - 15 % = 35 %). Doplatok vo výške 35 % žalobca žiadal za obdobie rokov 2014 až 2017. Neskôr, v priebehu konania, žalobca uviedol, že žalovanej istiny sa domáha titulom nemajetkovej ujmy, ktorej výšku ponechal na úvahe súdu.

12. Z prehľadu o vykonávaní pracovnej pohotovosti žalobcu bolo zistené, že za rok 2014 žalobca odpracoval nad povolený limit práva EÚ 583,5 hodín služobnej pohotovosti nezapočítaných do fondu pracovného času, v roku 2015 odpracoval 507,09 hodín nad limit, v roku 2016 odpracoval 645,71 hodín nad limit a za mesiace január a február 2017 odpracoval 112 hodín nad limit, čo spolu činí 1 848,3 hodín. Peňažnú náhradu škody vyčíslil na celkovú sumu 4 120,85 Eur.

13. Podľa čl. 1 ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ako „Smernica 2003/88/ES“), táto smernica sa vzťahuje na:

- a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a
- b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

14. Podľa čl. 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smernici 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice.

15. Podľa čl. 2 Smernice 2003/88/ES, na účely tejto smernice platia tieto definície:

1. „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;
2. „čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom,
9. „primeraný odpočinok“ znamená, že pracovníci majú pravidelný čas odpočinku, trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času a ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.

16. Podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES, členské štáty prijímú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:

- a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správными opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
- b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

17. Podľa čl. 16 písm. b./ Smernice 2003/88/ES, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

18. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., o Hasičskom a záchrannom zbere, (ďalej len ako „zákon č. 315/2001 Z.z.“), služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

19. Podľa § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

20. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

21. Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z., pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

22. Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

23. Podľa § 91 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z., štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín.

24. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z.z., v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

25. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

26. Podľa § 97 ods. 1 písm. h./ zákona č. 315/2001 Z.z., ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

27. Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z.z., príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

28. Podľa § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

29. Podľa § 122 ods. 2 písm. a/ zákona č. 315/2001 Z.z., ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

30. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

31. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

32. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

33. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

34. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý mal žalobcovi vzniknúť porušením únieového práva a to konkrétne článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES, t.j. porušením práva na 48 hodinový pracovný čas, ktorý mu táto smernica garantuje. Podľa tvrdenia žalobcu, ako príslušník Hasičského a záchranného zboru SR pracuje nad limit stanovený a povolený právom Únie, pretože do fondu pracovného času sa mu nezapočítava čas pracovnej pohotovosti, čím sa zasahuje do jeho osobnostných práv.

35. V prvom rade sa súd musel vyporiadať s námietkami žalovanej ohľadom nedostatku právomoci súdu, miestnej nepríslušnosti súdu, nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, nesplnenia podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody a premlčania.

36. S námietkou nedostatku právomoci rozhodovania súdu vznesenou žalovanou z dôvodu, že plnenie úloh príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru SR má verejnoprávny charakter a o všetkých mzdových nárokoch žalobcu má právomoc konať jedine služobný úrad ako zamestnávateľ žalobcu, sa súd nestotožnil. Žalobca v spore žaluje Slovenskú republiku, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského právneho poriadku. Od žalovanej žalobca požaduje náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením únieového práva, pričom neexistuje žiaden iný orgán oprávnený rozhodovať o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu pre porušenie práva Únie. Právo domáhať sa zodpovednosti štátu za porušenie práva EÚ na vnútroštátnom súde vyplýva aj z judikatúry ESD, napr. rozsudku Súdneho dvora EÚ z 21.11.2010 vo veci Günter Fuß c/a Stadt Halle sp.zn. C - 429/09, kde podľa bodu 59 uvedeného rozsudku, práve vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil, či existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a škodou, ktorá vznikla poškodenému jednotlivcovi. Z týchto dôvodov súd nevyhovел námietke žalovanej ohľadom nedostatku právomoci, keďže uvedený spor patrí do právomoci súdu.

37. K námietke miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Spišská Nová Ves vznesenej žalovanou (nakoľko skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo je podľa žalobcu nesprávna transpozícia a aplikácia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, je miestne príslušný okresný súd, v obvode ktorého má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu svoje sídlo), súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15NcC/15/2020 - 43 zo dňa 30.11.2020, ktorým bolo rozhodnuté, že na prejednanie a rozhodnutie sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava III. pod sp. zn. 17Cpr/25/2017 je miestne príslušný Okresný súd Spišská Nová Ves. Posúdenie otázky, či bolo porušené právo žalobcu tým, že žalovaná nesprávne transponovala Smernicu č. 2003/88/ES do zákona o hasičskom a záchrannom zbere týkajúcu sa doby služobnej povinnosti hasičov v rámci ich týždenného pracovného času patrí súdu miestne príslušnému podľa § 17 Civilného sporového poriadku t.j. súdu v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo. Poukazujúc na ustanovenie § 43 ods. 2 posledná veta Civilného sporového poriadku, je uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave pre tunajší súd záväzné a je ním viazaný, preto konštatuje, že otázka miestnej príslušnosti je v danom spore vyriešená.

38. Žalovaná namietala aj nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie. Žalobca svoj nárok odvodzuje z porušenia únieového práva (nedodržanie 48 hodinového týždenného pracovného času, ktorý mu únieové právo garantuje) a nie z dôvodu, že Smernica č. 2003/88/ES nebola v jeho prípade správne použitá a preto je žalovaná v spore pasívne legitimovaná. Pasívna legitímácia žalovanej vyplýva aj z už uvádzaného rozsudku Súdneho dvora EÚ sp.zn.C-429/09 z ktorého vyplýva, že zodpovednostným subjektom za prípadné porušenie práva Únie, ktoré vedie k vzniku škody spôsobenej jednotlivcovi je štát, v ktorom takéto porušenie práva Únie nastalo, bez ohľadu na to, aký verejný orgán má podľa práva dotknutého členského štátu v zásade povinnosť túto škodu nahradiť.

39. Súd mal v konaní preukázané, že na daný prípad sa nevzťahuje zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, pretože ide o prípad uplatnenia nároku na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť porušením práva Európskej únie jej členským štátom priamo jednotlivcovi a preto, že podľa § 9 ods. 1 uvedeného zákona a v nadväznosti

naň aj podľa judikatúry slovenských súdov za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky. Nárok jednotlivca je tak bez ďalšieho t.j. bez splnenia akýchkoľvek ďalších podmienok, ktoré by jednotlivcovi stanovovala vnútroštátna právna úprava uplatniteľná na všeobecnom súde členského štátu.

40. Keďže na daný právny vzťah nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, nebol namieste ani postup podľa § 15 a 16 uvedeného zákona (t.j. predbežné prerokovanie žalobou uplatňovaného nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom). Súd preto na námietku žalovanej v tomto smere neprihliadal a uvedená skutočnosť netvorila prekážku k tomu, aby sa súd žalobcom uplatňovaným nárokom v tomto konaní nemohol zaoberať.

41. Ďalej súd uvádza, že nerozhodoval o zmene žaloby žalobcu na základe jeho podania zo dňa 17.2.2021 z dôvodu, že naďalej predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie peňažnej sumy vo výške 4 383,38 Eur pre porušenie práva únie Slovenskou republikou. Zmenou žaloby je v zmysle § 140 Civilného sporového poriadku rozšírenie uplatneného práva, uplatnenie iného práva a podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe. Žalobca v pôvodnej žalobe a následne aj v ďalších písomných podaniach uvádzal tie isté skutkové tvrdenia, od ktorých odvodzuje svoj nárok. Právnu kvalifikáciu nároku uplatneného žalobou súd nie je viazaný resp. súd je povinný právnu kvalifikáciu žalobou uplatneného nároku posúdiť sám. Právne posúdenie veci je totiž vecou súdu, a preto súd nemal dôvod rozhodovať o zmene žaloby.

42. Predmetom tohto sporu je nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý mal žalobcovi vzniknúť porušením únieového práva a to konkrétne článku 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES, t.j. porušením práva na 48 hodinový pracovný čas, ktorý mu táto smernica garantuje. Žalobca ktorý je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR, preukazoval v konaní, že pracuje nad limit stanovený a povolený právom Únie, pretože do fondu pracovného času sa mu nezapočítava čas pracovnej pohotovosti, čím sa zasahuje do jeho osobnostných práv. Zo žalobcom predložených listín bolo zistené, že za rok 2014 odpracoval nad povolený limit práva EÚ 583,5 hodín služobnej pohotovosti nezapočítaných do fondu pracovného času, v roku 2015 odpracoval 507,09 hodín nad limit, v roku 2016 odpracoval 645,71 hodín nad limit a za mesiace január a február 2017 odpracoval 112 hodín nad limit, čo spolu činí 1 848,3 hodín. Peňažnú náhradu škody vyčíslil na celkovú sumu 4 120,85 Eur, ktorú vypočítal ako rozdiel peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) zákona 315/2001 Z.z. a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z.z. (50 % - 15 % = 35 %). Doplatok vo výške 35 % žiadal za obdobie rokov 2014 - 2017. Neskôr ponechal výšku nemajetkovej ujmy na úvahe súdu.

43. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Štátnu službu a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby, upravuje zákon č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbere v platnom znení.

44. Námietka žalovanej, že na daný prípad sa nevzťahuje Smernica 2003/88/ES nebola súdom zohľadnená. V súvislosti s touto námietkou súd opätovne poukazuje na judikatúru ESD a to rozsudok Súdneho dvora EÚ z 21.11.2010 vo veci Günter Fuß c/a Stadtt Halle sp.zn. C - 429/09, v zmysle ktorého z rozsahu úpravy uvedenej smernice nie sú vyňatí hasiči. Podľa uvedeného rozsudku pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Súdny dvor v rozsudku uviedol, že: „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekročiť týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej smernice. Vo veci sp. zn. C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku Súdny dvor EÚ uviedol, že „pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí

považovať ako celok za "pracovný čas" v zmysle smernice 93/104/ES nezávisle od toho akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonávala v priebehu pracovnej pohotovosti"(bod 27 Rozsudku ESD vo veci 437/05 z 11.1.2007). Okrem toho Súdny dvor tiež rozhodol, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi.

45. Súd vo veci dospel k názoru, že služobná pohotovosť, ktorú žalobca vykonáva nie je výkonom štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 zákona č. 315/2001 Z.z. upresňuje, že ak počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby, takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas (ods. 2) a § 91 ods. 1 zákona tiež uvádza, že štátnou službou nadčas je aj služba, ktorú príslušník vykonáva počas určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 2. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorý nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 zákona o hasičskom zbore výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 ustanovenia § 103 v spojení s ustanovením § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.).

46. Podmienky uplatnenia nároku na náhradu škody v danom prípade sú dané v zmysle judikatúry Európskeho súdneho dvora (rozsudok sp. zn. C - 429/09), podľa ktorého poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky a to 1. že cieľom porušenej právnej normy Únie je priznať jednotlivcom práva a porušenie je dostatočne závažné, 2. existencia škody a 3. priama príčinná súvislosť medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom.

47. Žalobca listinnými dôkazmi preukázal, že dochádza k porušeniu práva Únie, pričom toto porušenie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti. Z judikatúry Súdneho dvora totiž jasne vyplýva, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu "pracovný čas" v zmysle Smernice. Otázka súvisiaca s pojmom "pracovný čas" v zmysle Smernice neopenecháva priestor na akékoľvek pochybnosti o tom, že žalobca pracoval a pracuje nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice a že medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice a ujmu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času, na ktorý by mal žalobca nárok (ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný) a ktorý by mohol využiť podľa vlastnej vôle, existuje príčinná súvislosť.

48. Pokiaľ sa týka uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, súd konštatuje, že nemajetková ujma žalobcovi nevznikla tým, že pracovná pohotovosť je ohodnotená nižšie ako výkon v rámci pracovného času (Smernica uvedené nerieši), ale tým, že v dôsledku vnútroštátnej úpravy musel reálne fyzicky odpracovať viac, ako by bol povinný v tom prípade, ak by bola Smernica prebratá do zákona správne. Pre stanovenie výšky náhrady preto nie sú smerodajné výpočty vychádzajúce z výšky mzdy, resp. doplatku peňažnej náhrady.

49. Nemajetková ujma je ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby, a do jej postavenia v spoločnosti. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd musí prihliadnúť aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

50. Žalobca vykonáva náročnú prácu a to nad čas povolený právom Únie. Službu vykonáva na pracovisku, kde musí byť fyzicky prítomný aby bol nepretržite dostupný a pripravený okamžite v prípade potreby plniť svoje povinnosti. Tým dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny, ktoré

sú zvyčajne založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemôže venovať rodine v rozsahu v akom by chcel, nemôže zo svojim časom voľne nakladať, nemôže sa venovať svojim záľubám. Jedným z najvýznamnejších osobnostných práv je aj právo na ochranu zdravia a v súvislosti s tým právo na primeraný odpočinok a zotavenie. Uvedené právo je u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované a to napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života. Práca žalobcu ako hasiča je nepochybne nielen náročná a riziková, ale aj veľmi dôležitá. O to viac sa javí potreba, aby žalobca ako hasič mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život, aby sa mohol venovať svojim záľubám.

51. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 2 000,- Eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, pretože žalobca nepreukázal že by sa zásah negatívne odrazil napr. v jeho medziľudských vzťahoch alebo že by mal dopad na jeho zdravotný stav.

52. Súd vo veci poukazuje aj na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach v obdobných súdnych sporoch napr. sp. zn. 3CoPr/229/2019, 1CoPr/8/2019, 2Co/1/2020, 9CoCsp/4/2020.

53. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

54. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

56. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

57. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

58. O trovách konania súd rozhodol podľa citovaných ustanovení a žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Aj keď súd žalobu čiastočne zamietol, je nevyhnutné konštatovať plný úspech žalobcu v konaní, keďže stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník s tým, že výška trov konania bude určená zo sumy priznanej žalobcovi týmto rozsudkom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 Civilného sporového poriadku)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.